

Posudek vedoucího

Alena Baťová

Pýcha, stud a sympatie: Já a druhí v druhé knize Humova Pojednání o lidské přirozenosti

Bakalářská práce

UK FHS, Praha 2023

Alena Baťová se v předložené práci rozhodla podrobit analýze často ještě nedocenené ohledy Humova pojetí vášní, zejména jak se ukazují od druhé knihy (Vášně) jeho *Pojednání o lidské přirozenosti*. Na základě Humových myšlenek o afektivních vztazích a emocích se pokouší o předvedení toho, jak pýcha, stud a sympatie utvářejí naše chápání sebe sama a druhých a sociální dimenzi těchto emocí. Zároveň vidí význam těchto vášní pro naši individuální zkušenost, ale ukazuje i jejich relevanci při konstituci sociální a morální dimenze lidského jednání. V neposlední řadě pak zkoumá význam sdílených emocí a jejich vliv na naše pocity, myšlení a interakci s druhými. Tématem činí sdílení emocí s druhými, ukazují se jí horizonty sociální povahy lidských emocí, význam empatie a role srovnávání s druhými jako zásadní faktor při utváření našich emocí a postojů. Autorka si je vědoma toho, že Humova analýza vášní v určitých ohledech zakládá jeho pojetí morálky, jak je předvedena v třetí knize *Pojednání*. Závěrečná část práce pak otevírá otázku vlivu vášní na utváření sociálních nerovností, zejména pak rasových rozdílů.

Alena Baťová ve své práci demonstrovala kompetenci zachytit a shrnout často velmi složitou argumentaci textu (nejen) druhé knihy Humova *Pojednání*, a to jak jejího aktuálního překladu (autor Hynek Janoušek), tak kritického vydání v anglickém jazyce. Dokázala text náležitým způsobem strukturovat a přitom udržet zásadní „metodologickou“ vazbu na Humovy „principy lidské přirozenosti“, ale zároveň prezentovala schopnost vlastní formulace problému.

Předloženou práci doporučuji k obhajobě s hodnocením „výborně“. Při obhajobě by se autorka mohla vyjádřit ke (zdánlivě jen) „filologickému problému“. Hume svoji „rasistickou“ poznámku v eseji „Of National Characters“, uvádí formulací: „I am apt to suspect...“. Nemůže to být příznakem toho, že poznámka nemá povahu (přímého) důsledku jeho filosofické teorie?

V Praze, 17. 9. 2023

PhDr. Tomáš Kunca, Ph.D.

